

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre	8 korona	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Félévre	4 "	BUDAPEST,
Negyedévre	2 "	IX. kör., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).
Egyes szám ára 16 fillér.		

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Önbizalom.

A képviselőházban most folyik a költségvetési tárgyalás. Sok értékes beszéd hangzik fel a tárgyalás folyamán, nem egy mélyebben is megragadja figyelmünket, mert érdemes a tárgyról gondolkodni, amit egyik-másik felszólaló elmondott. A legmélyrehatóbb kijelentés azonban Darányi földművelésügyi miniszter ajkait hagyta el, midőn többek közt ezt mondá: „nem szabad azonban mindent az államtól várni, cselekedjünk állami gyámkodás nélkül is“. Soha jobbkor nem jöhetett volna e kijelentés, mert valóban talán nem volt még korszak, amelyben annyit kívántak, sőt követeltek az államtól, mint ma.

Ma mindenki állami gyámkodásra vár, állami támogatás nélkül senki sem akar maradni. Érthető az állami támogatás akkor, midőn valamely foglalkozási ág a kezdet kezdetén van, ekkor éppen úgy, mint a csecsemő igenis támogatásra szorul; midőn azonban a gyermekorból kikerült és nemcsak felcseperedett, hanem megizmosodott, semmi szüksége nincs a támogatásra. Ekkor már saját erejéből kell fenntartania magát azon az erős alapon, amelyet csecsemőkorában nyújtottak neki.

Vannak esetek, amidőn szükséges és indokolt az állami gyámkodás, de minden alkalommal csak támogatásra várni és azért könyörögni, kevés önbizalomra vall. Az a bajunk nekünk, hogy csekély önbizalmunk folytán nagyon is rászoktunk arra, hogy mindig az állam beavatkozását várjuk. Nem tud nálunk sem az ipar, sem a

kereskedelem, de sokszor a földművelés sem megenni állami támogatás nélkül, ami pedig súlyos hiba. Egyrészt az állam fölösleges időt és anyagi erőt pazarol, mert a folytonos gyámkodásra szoruló vállalkozás, intézmény vagy más kezdeményezés úgy sem életképes, másrészt pedig a példa ragadós lévén, boldog-boldogtalan csak gyámkodásra várakozik. Önbizalmunk hiánya az oka annak, hogy sokszor nem tudjuk a helyünket megállni, önbizalom nélkül pedig a leg-erősebb is gyengévé válik, amikor azután kénytelen támogató után kapaszkodni, és ha ezt megleli, még tehetetlenebbé lesz. Ne várjunk mindent az államtól. Minél kevésbé van valaki másra utalva, annál nagyobb úr, aki pedig a saját erejéből is eredményeket tud elérni, nem vár mások segítségére, az az igazi függetlenség élvezője lesz. Ehhez azonban önbizalom is kell.

A saját erőnkben való bizalom megerősítésére kell törekednünk, mert az önbizalom megerősödésével munkaképességünk is gyarapodni fog, amely meggyarapodott munkaképesség eredményeket is fel tud azután mutatni anélkül, hogy csak legcsekélyebb segítséget is kénytelenek lennénk igénybe venni.

Önbizalmunk megerősödésével önállóságunk is fokozódik. Az önállóság következménye pedig az, hogy a cselekvés is önálló, függetlenné lesz, amikor aztán nem kívánunk mindent az államtól, nincs is szükségünk gyámolításra.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 34 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék klvánatra ingyen és bérmentve.

Az ország dolga.

A képviselőház e héten is folytatta a költségvetési tárgyalásokat. A kereskedelmi miniszteri tárca költségvetése rövid vita során tárgyalatott le és a felszólalóknak a beteg Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter helyett Sztérényi államtitkár válaszolt, mely után a költségvetés részleteiben is elfogadtatott.

A kereskedelmi tárca után a földmívelésügyi tárca költségvetése került sorra. A vita folyamán *Fábry* Károly mondott nagy és igen alapos beszédet az ármentesítő ügyekről, *Török* Ferenc pedig a székelyföldi erdőket tette szóvá. A következő szónok *Polónyi* Géza volt, aki nagyon meglepte a képviselőházat. Ugyanis már minap szólásra jelentkezett s azoknak, akik kérdezték tőle, hogy miről fog beszélni, azt mondta, hogy — a tyúk-tenyésztésről. Senki se hitte, hogy *Polónyi* reggeltől késő estig várakozik, míg rákerül a sor, csakhogy a tyúkokról beszélhessen és ime: *Polónyi* csakugyan a tyúkokról beszélt. Órák hosszáig fejtegette a *baromfi-tenyésztés* nagy fontosságát, igen nagy tudással és meggyőzően. Rámutatott arra, hogy a baromfi-tenyésztésből évenként több mint százmillió korona a kivitelünk és hogy a búza után mint legfontosabb kiviteli cikk, mindjárt a baromfi következik. És ezt csak most, 1908. évben teszik legelőször szóvá az országgyűlésen!

Polónyi után *Reök* Iván beszélt a *telepítés* és a *kerítés* kérdéséről. Az általános vita befejeztével *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter szólalt föl, aki beszédét két részre osztotta és felét már a délutáni ülésen volt kénytelen elmondani. Kiterjeszkedett beszédében a vita egész anyagára, mindenkinek megfelelt s minden jóhiszemű kérdésre megnyugtató választ adott. Különösen hatásos volt beszédének az a része, melyben statisztikai adatokkal igazolta, hogy a románok gazdasági hanyatlásáról szóló panasz mind üres szóbeszéd. A nemzetiségeket kivéve az egész Ház nagy tetszéssel fogadta *Darányi* nyilatkozatait.

A részletes tárgyalás során főként a *lótenyésztés* és a *telepítés* ügye kellett érdeklődést. *Nagy* Emil volt az utolsó szónok, aki a *parcellázással* üzőtt *visszaélések* ellen kért védelmet a kormánytól.

Az ülés végén *Wekerle* miniszterelnök válaszolt a beteg *Kossuth* Ferenc helyett több régi interpellációra, majd az új interpellációk előadására került a sor.

Ezertagú gazdaküldöttség a Házban.

A Délvidéki Földmívelők Szövetségének ezerkilencvenöt tagú küldöttsége érkezett szerdán reggel Budapestre, hogy az odavaló képviselők vezetésével a kormány tagjainál tisztelegjen és az adóreform megváltoztatását és a kataszter kiigazítását kérje. A küldöttség, amely a főváros utcáin általános föltűnést keltett, délelőtt 11 órakor jelent meg a képviselőházban *Wittmann* János volt országgyűlési képviselő és *Blaskovits* Ferenc kanonok vezetésével. A küldöttségben résztvettek: *Steiner* Ferenc, *Baross* János, *Hódy* Gyula,

Szilassy Zoltán, *Weisz* Julián, *Kardos* Samu, *Pecha* Miklós, *Lányi* Mór, *Várnay* Imre, *Heinrich* Antal, *Dániel* Pál, *Várady* Imre, báró *Dániel* Tibor, *Csepreghy* István, *Fernbach* Péter, *Coppony* Vilmos és *Filiph* János országgyűlési képviselők. A küldöttség a képviselőház kupolacsarnokában helyezkedett el, ahonnan képviselőkből álló küldöttség ment *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz, aki gróf *Apponyi* Albert és *Darányi* Ignác miniszterek, *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, *Návay* Lajos, a képviselőház alelnöke és több képviselő társaságában jelent meg a küldöttség előtt.

Wittmann János, a Délvidéki Gazdák Szövetségének elnöke üdvözölte a miniszterelnököt és átnyujtotta a *Bogáron* tartott gazdaközgyűlésnek az adóreformra vonatkozó kérvényét. Kéri, hogy a létminimum 800 koronában állapíttassék meg, továbbá, hogy a földadó, amennyiben azt az államháztartás megengedi, leszállíttassék. A kataszter revíziója egyik legsürgősebb kérésük.

Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszéddel válaszolt. Először is örömeinek adott kifejezést, hogy az általa előterjesztett adóreform kérdésében vele egyetértenek. Sajnálattal tapasztalta, hogy az alapelveiben már 15 évvel ezelőtt tervezett adóreformmal, amely akkor a törvényhozás elé is terjesztett egy kérvény alakjában, évek hosszú során át senki sem foglalkozott. „Ennél az adóreformnál két szempont vezetett bennünket — mondá — először, hogy a kevésbé vagyonos osztályok helyzetén javítsunk, másodsor, hogy helyes arányokat hozzunk be az adózásba. Azt a minimumot, amit önök kívánnak, a 800 koronát, én magam is akarom. Miután az eddigi tárgyalások során is több kívánságukat figyelembe vehettem, remélem, hogy lesz még egy pár kívánságuk, amelyeknek eleget tehetek; egyet azonban nem helyezhetek kilátásba, hogy jelen viszonyaink szerint adómérséklésbe menjünk bele.”

A küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta a miniszterelnök válaszát. Ezután *Baross* János képviselő üdvözölte meleg szavakkal gróf *Apponyi* Albert kultuszminisztert, aki a következő beszéddel válaszolt:

— Több évtized óta vagyok érintkezésben a Délvidéknek derék népével és oly időben, midőn hálátlan dolog volt velem politikai összeköttetésbe lépni, midőn csak üldöztetést, mellőztetést termelt az az összeköttetés, olyan hűséget találtam e népnek lelkében, mely megfelel annak, amint a tisztelt szónokuk mondotta, a régi hazából magával hozott faji tulajdonságoknak, melyeket az új haza új erővel erősített meg. Én is hű vagyok ehhez a néphez és hű leszek mindenkor.

Justh Gyulát, a képviselőház elnökét *Várady* Imre országgyűlési képviselő üdvözölte rövid beszédben és

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisíthatatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. Amelyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak útbaigazításért a „HANGYA”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, IX., Boráros-tér 1. (Saját házában.)

kérte, hogy ő is támogassa a Délvidék németajkú polgárságának az adóreformra vonatkozó kívánalmait. Justh Gyula válaszában hangoztatta, hogy álláspontja ebben a kérdésben egészen tiszta és világos. Régi idő óta hangoztatom — úgymond — hogy a mi katasztrünk egyáltalában nem igazságos és hogy különösen szemben a nagybirtokkal, a kisbirtok óriási terhekkel van megrakva.

Azután Blaskovics Ferenc kanonok üdvözölte Darányi Ignác minisztert. A küldöttség tagjai ezután megtekintették a parlament épületét, délután pedig a Gambrinus-étteremben díszebéd volt, amelyen a délvidéki képviselőknél kívül résztvett Apponyi Albert gróf kultuszminiszter is.

Az osztrák császár-jubileum.

I. Ferenc József trónralépésének és uralkodásának hatvanadik évfordulóját ünnepelte az osztrák főváros és az egész osztrák birodalom; mi magyarok csak annyiban érdeklődtünk az ünnepség iránt, amennyiben az udvariasság ezt megkívánja, mivel nekünk magyaroknak ez nem ünnepség. Nem tekinthetjük ünnepségnek, mivel királyunk megkoronázása sokkal későbbi keletű, a magyar közjog szerint pedig csak az az uralkodó tekinthető alkotmányos uralkodónak, aki Szent-István koronájával is megkoronáztatik.

A budai királyi várpalota Szent-István-templomában reggel nyolc órakor hálaadó istentisztelet volt, amelyen teljes számban jelentek meg az udvarnagyi és udvari tisztviselők.

Bécsben a tulajdonképpeni ünnepet fényes udvari ünnepségek egész sora töltötte be, melyen résztvettek az uralkodóház összes tagjai, még azok is, akik nem Ausztriában laknak. Az ünnepet a schönbrunni kastély kápolnájában végzett csöndes imával kezdte meg Ő felsége, aki innen az ünnepi díszbe öltözött és sok ezerre menő néptömeggel megtelt utcákon át lelkesült éljenzések között hajtatót a Hofburgba. A Hofburg plébániájában ünnepi Te Deum volt s a plébániát ez alkalommal virágos kertté varázsolták. Ezen a misén csak Ő felsége és az uralkodóház tagjai vettek részt. Utána az uralkodó néhai Erzsébet királyné termeibe ment s ott fogadta az egybegyűlt uralkodócsalád üdvözlését, amelynek nevében Ferenc Ferdinánd főherceg hódoló beszéddel üdvözölte. Ő felsége mélyen megindulva hallgatta végig a beszédet és köszönő szavakkal válaszolt. Délután 1 órakor Ő felsége magánlak-

osztályában fogadta Aehrenthal báró külügyminiszter vezetésével az udvar szerencsekívánátát, mely alkalomból Aehrenthal miniszter a külügyminiszterium szerencsekívánátait is tolmácsolta.

A katonaság a napot szintén megünnepelte. Az őrségek díszben vonultak fel. Reggel 7 órakor az arzenálban 24 ágyúlövés dördült el és az árbocra felhúzták a lobogót. Ebresztőkor az összes kaszárnyákból kivonult a katonaság és harsogó zeneszóval óriási közönségtől kísérve, végigvonult az utcákon. Az egész helyőrség istentiszteleten vett részt. A legünnepesebb volt a Votiv-templomban a mise, amelyen többek közt résztvettek azok a katonai személyiségek is, akik Ő felsége trónralépésekor résztvettek az Olmützben rendezett parádén. Az istentisztelet közben az arzenálban újabb 24 ágyúlövést tettek. A székváros többi templomaiban is, nagyrészt a katonaság számára ünnepies istentiszteletek voltak, amelyekre a helyőrség zeneszóval vonult. A másvallású legénység számára szintén ünnepi istentiszteletek voltak, melyek után a legénység visszatért a kaszárnyákba, ahol ünnepiesen kiosztották a tisztikar és legénység közt a jubileumi katonai keresztet. A tanulóifjúság számára ünnepi istentiszteletek voltak.

Este fényes kivilágítást rendeztek, amelyen ezrekre menő tömeg vett részt, úgy hogy a tolongás szinte életveszélyessé vált. A jubileum alkalmából Ő felsége számos kitüntetést osztott szét, a katonai elítélteknek, továbbá a felségsértés miatt elítélteknek is általános kegyelmet adott.

A keleti bonyodalmak.

Törökországgal való viszonyaink valamivel kedvezőbbé vált azáltal, hogy a porta a bojkott-mozgalom korlátozását ismételten megígérte konstantinápolyi nagykövetségnek. Pallavicini örgróf így egyelőre még a török fővárosban marad s megvárja a porta intézkedéseinek hatását.

Tele van most a levegő mozgósítási hírekkel. Az egyik híradás szerint, amely Fiuméből érkezett, a magyar-horvát tengerhajós-társaság a kormánytól azt a távirati utasítást kapta, hogy hajóit ezen a héten tartsa készen arra, hogy Raguzába nyolcezer ember szállítson. A magyar államvasutak három napra megszüntették a teherforgalmat, mert katonákat kell szállítaniok Boszniába és Hercegovinába. Az anektált tartományokban a kereskedők nagymennyiségű katonai cikkeket vásárolnak. Boszniában és Hercegovinában Bródon és Cravozán át, tehát szárazföldön és tengeren megszüntették az áruforgalmat, mert a vasutakat és a hajókat kizárólagosan katonai szállításra használják.

Megjelent a
Magyar Mezőgazdák

Szövetkezete

: BUDAPEST :

V., Alkotmány-u. 31.

Téli gazdasági anyag

baromfitenyésztési és háztartási cikkek

árjegyzéke.

Kívánatra bérmentve küldjük.

Egy másik híradás szerint a Déli Vaspálya-társaság összes vonalainak főbb állomásain az igazgatóságtól jött parancsra elrendelték a mozgósításra vonatkozó bizalmas rendeletek sürgős fölbontását és tanulmányozását. A nagykanizsai pályaudvaron keresztül hetek óta roppant sok hadicikket szállítanak le Boszniába.

A balkáni helyzet mindenesetre igen feszült és lehetséges, hogy előre nem vélt komoly helyzet előtt állunk, a hivatalos cáfolatok azonban arra engednek következtetni, hogy a készülődés csupán elővigyázatosságból történik.

Három vasuti szerencsétlenség.

Ismét súlyos vasuti szerencsétlenség foglalkoztatja a közönséget, amely szerencsétlenségek rövid egymásutánban folytak le. Az első a Zágráb melletti Velika-Gorica állomáson történt, ahol a pályaudvart és környékét oly nagy köd lepte el, hogy öt lépésre is alig lehetett látni. A pályaudvar előtt veszteglett az egyik tehervonat, amikor ugyanazon a vágányon szembejött egy másik tehervonat. A vonatvezető a tilosra jelzett szemaforra a nagy ködtől nem vehette észre, de végzetes hibául róható fel az is, hogy az állomásfőnökség a durrantyúkat nem helyezte el a kellő távolságban. Az így kikerülhetetlen összeütközés borzasztó erővel történt. Hat vagon nyomban kisiklott, három teljesen összetörött. A vonat vezetője az összeütközés pillanatában a gőzmozdony kerekei alá került és szörnyet halt. A mozdony elvágta a szerencsétlen ember mindkét lábát és összezúzta mellkasát. A vasuti alkalmazottak közül súlyosan megsérült még egy vasuti fékező, akinek két lábát valószínűleg amputálni kell. Többek között súlyosan megsérült még négy munkás:

A zágrábi összeütközés sokkal súlyosabb kimenetelű volt. Az összeütközés a zágrábi pályaudvar bejárója előtt, körülbelül egy kilométer távolságnyira történt. Az 501. számú sziszeki személyvonat, amelynek menetrend szerint reggel nyolc órakor kellett volna Zágráb állomásra érkeznie, az úton már egyszer kisiklott s emiatt egy órai késéssel érkezett a zágrábi állomás elé. Az állomáson kívül egy tehervonat állott, amely még az esti összeütközés folytán nyílt pályán vesztegelt. A sziszeki személyvonat teljes sebességgel beszaladt a tehervonatba és annak kilenc kocsját teljesen összeroncsolta. Kerkai Mihály, a személyvonat vezetője életét vesztette, hét utas súlyosan, tíz pedig könnyebben megsebesült. Az egyik utas, akinek mindkét lába összetörött, haldoklik. Az összeütközés folytán nagyobbára a harmadosztályú utasok jártak szerencsétlenül. A súlyosan sebesültek közül többnek halálos a sérülése. Az össze-

zúzott vasuti kocsik roncsai közül a haldoklók szivertépő hörgése hallatszott ki. A mozdony alól nagy nehezen, hosszas és fáradságos munka után sikerült a vonatvezetőt kiszabadítani, de a gépészt, akit irtózatossággal erővel szorított a szerkocsi kereke a földhöz és agyonnyomott, még a délelőtti folyamán sem tudták kiszabadítani. A vonatvezető, akinek kisebb horzsolásokon kívül semmi baja sem történt, kijelentette, hogy nem hallotta a figyelmeztető petárdákat és a nagy ködben nem látta a tilosra állított szemaforra. A veszedelmes helyzetben minden erejéből fékezni kezdett, de útközben eltörött a fék és a kezével nem tudta eléggé fékezni a vonatot.

A szabadkai pályaudvaron mult hét vasárnap este történt összeütközés. A Budapestről este kilenc órakor odaérkező gyorstehervonat vasárnap beleszaladt egy tolatóvonat mozdonyába. Mind a két lokomotív összetört. Emberéletben nem esett kár. A szerencsétlenségeket elsősorban azzal magyarázzák, hogy a Bosznia felé történő katonai szállításokat Szabadkán át kell lebonyolítani.

Nagy tüntetések Prágában.

Prágában a németellenes tüntetések újult erővel törtek ki. A csehek az utcán megtámadtak mindenkit, aki németül beszélt és estefelé nagy tömegben vonultak a Grabenre. A rendőrség és a csendőrök szintén teljes számban voltak készenlétben, csak hogy tehetetleneknek bizonyultak a nagy tömeg ellen. A tüntetők szembezárták a rendőrséggel s mikor a sokaság néhány ezer főre szaporodott, a rendőrök katonai karhatalomért küldtek.

Hamarosan a Grabenen termett a 7. dragonyos-ezred egy eskadronja. A csehek a lovasságot fütyökkel és Hamba-kiáltásokkal fogadták, sőt néhány kő is repült a dragonyosok felé, akiknek lovai megbokrosodtak. Ezután a tömeg vérszemet kapott és közáport zúdított a dragonyosokra. A vezénylő kapitány megfuvatta a kürtöt és az eskadron kardot rántva vágatott a tüntetők közé. Ennél az attaknál több mint tizenöt tüntető megsebesült. A lármás tömeg szétfutott, de újból összeverődött a Vencel-téren, mig nem a dragonyosok itt is szétugrasztották a zavargókat. Most újabb közápor zúdult a lovasságra, egy dragonyost egy nagy darab kő a fején talált és vértől elborítva lezuhant lováról.

A vendéglők ablakaiból s az emeletekről söröspalackokat és más súlyos tárgyakat dobáltak a lovasságra. Közben három dragonyos megsebesült. A muzeum környékén a tüntetők dróthuzalt feszítettek ki, hogy a lovasság ne tudja őket üldözni. A Mária-utcában és

»»»»»»»»»»
LEGJOBBAK A
««««««««««

RESICZAI EKÉK, LOSONCZI VETŐGÉPEK

és KALMÁR-féle ROSTÁK.

»»»»»»»»»»
KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET
««««««««««

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KER., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

»»»»»»»»»»
««««««««««

a Hill-téren, ahol épen csatornáznak, a tömeg a kőkockákból torlaszt emelt s úgy várta a dragonyosokat. A szorongatott lovasságnak ekkor a 91. gyalogezred egy zászlóaljja jött segítségére.

A gyalogság kifejezett rajvonásban, feltüzött szuronyal futólépésben támadta meg a tüntetőket s a lovaság mögötte vágatott. A tömeg szertefutott, a mellékutcákban pedig szembetalálta magát a rendőrséggel és a csendőrökkel. Aki ellenkezett, azt letartóztatták. A Vencel-téren később a katonaság megállapodott és elzárta az utcákat. A Graben is olyan volt estefelé, mint egy katonai tábor. Senkinek sem szabad arra mennie. A német lakosság között leírhatatlan nagy az izgatottság.

Hamisított milliós végrendelet.

Gelléri Szabó János, a minap elhunyt ügyvéd és volt országgyűlési képviselő, nagy vagyonnal rendelkezett. Felesége és gyermekei nem lévén a 93 éves aggastyánnak, Rupp királyi közjegyző előtt olyan értelemben végrendeletkezett mintegy három milliót érő vagyona fölött, hogy annak nagy részét jótékony célokra, a többit pedig törvényes és a végrendeletben megnevezett örököseire hagyta.

Az elhunytnak ez a végrendelete halála után nyilvánosságra került s mert az örökhatyó egy tekintélyes összeget a fővárosra és jótékony célokra is hagyományozott, a főváros díszsírhelyet jelölt ki neki, ahol el is temették.

Még el sem hantolták Gelléri Szabó Jánost, máris bonyodalmak keletkeztek végrendeletkezése körül. A VI. kerületi járásbírósnál megjelent Battik Sándor galabocsi földbirtokos feleségével és az elhunyt egy végrendeletét mutatta be, a mely a Rupp közjegyzőnél elhelyezett végrendeletnél újabb keletű s amelyben Gelléri Szabó János semmisnek jelenti ki az előbbi végrendeletkezést, jótékonycélú hagyományozását visszavonja, rokonait kizárja az örökségből s milliós vagyonának kizárólagos örököseivé Battikot és feleségét teszi meg.

Az elhunytnak öcscse, Gelléri Szabó Elek, postafőtiszt és Antal Géza, a pápai református kollégium igazgatója, mikor ezt megtudták, ama gyanujuknak adtak kifejezést, hogy a Battik Sándor és felesége által bemutatott végrendelet hamis. Nyomban feljelentést is tettek a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen.

A rendőrség azonnal hozzáfogott a nyomozáshoz és hétfőn délután már annyi terhelő bizonyítéka volt, hogy a gyanúsítottak közül letartóztatta Battik Sándort és nejét, született Filepp Gizellát, valamint a hamisított végrendelet 4 tanuját: Krudy Ferenc közjegyzői irnokot, Krudy Jenő és Gyula magánhivatalnokokat és Landau Samu losonci rendőrségi irnokot.

• MI UJSÁG? •

A keleti válság a kaszárnyában.

A katonaelet népköltészetének két legfrissebb hajtását jegyezzük fel ide. A bakák máris benne érzik magukat a puskaropogásban és megnótázzák a háborút. Nagyban dalolgatják a kaszárnyákban azt, hogy:

*Kapitány úr aszondi a káplárnak,
Maradj vissza édes fiam zupásnak,
Dujla lénung lesz a krixdinsztnék ára
Masirozhatsz szerbiai határra.*

*Kapitány úr, köszönöm a jóságát,
Adja másnak császár dujla lénungját.
Nem kék nekem rác menyecske, instálom.
Van énnékem gyönyörű szép virágom.*

És itt van a másik, amely még az előbbinél is különb:

*Nem mék pajtás abfirolni,
Elmék Belegrádba.
Oda kő most a magyar vér,
Aki nagyon drága.
Beütött az annckció,
Nyakunkon a rácság.
Jön a beéfl, — szerbusz rúzsám,
Oda a barátság.*

A beteg pápa. X. Pius pápa egészségi állapotáról a bécsi Reichspost a következő jelentést kapta római tudósítójától: Az ellenkező jelentésekkel szemben, sajnos, kénytelen vagyok tudatni, hogy a pápa nagybeteg, mert recidiváló tüdőgyuladása van. A Vatikánban nagyon aggódnak az állapota miatt. — Rómából jelentik: A pápa az orvosok tanácsa ellenére el akarja hagyni ágyát, hogy újra kihallgatást adhasson és hogy jövő vasárnap jelen lehessen a harmadik kongregáció ülésén, amelyen az orléansi szűzet boldoggá fogják avatni.

A görög királyné életveszélyben. Kicsi híjja, hogy az a hajó, amelyen Olga görög királyné Velencéből Brindisibe utazott, nem esett a tengeri viharok martalékul s a hajóval együtt a királyné élete is. Az „Amphitoit” nevű királyi jacht Velencéből való elindulása után a sík tengeren óriási viharba került, amely lehetetlenné tette az út folytatását. A hajóparancsnok ekkor Lissa kikötőjébe kormányozta hajóját, amelylyel

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

utóbb ismét nekiindult a sík tengernek. Alig hagyta el azonban a kikötőt, amikor a hullámozó tengeren rettenetes orkán támadt, amely a királyné és kíséretének rémületére veszedelmesen dobálta a karcsu hajót ide-oda. Órákig tartó megfeszített fáradozás után végre sikerült a hajót Bavi kikötőjébe eljuttatni, ahol a királyné kíséretével együtt partraszállt és az ottani Miklós-templomban megtartott hálaadó-istentiszteleten résztvettek. A viharos időjárás egyébként György királynak Nápolyból való elutazását is megakadályozta.

Oláh kézre jutott magyar birtok. Régi, híres magyar középbirtok, az erdőszentgyörgyi Zeyk testvérek birtoka került ismét oláh kézre. Ezen a birtokon a régi erdélyi históriának nem egy nevezetes eseménye zajlott le. Tulajdonosaik azonban az utóbbi időben elhanyagolták, meg is terhelték s így újra került. A birtokot az „Albina” oláh bank vette meg 30,400 korona vételáron. Az árverezők között volt Erdőszentgyörgyi község is, ez azonban természetesen nem konkurrálhatott a gazdag Albinával. Az Albina — mint hírlik s ami igen valószínű is — bankfiókot fog Erdőszentgyörgyön létesíteni, hogy annál jobban lecsaphasson az anyagi zavarokkal küzdő székely gazdákra. Sajnos, jól ismerjük már az Albina politikáját. A bajba került magyar kisgazdákra és a magyar kormány közönyösségére alapítja üzleteit: tehát igen biztos alapra. Így pusztul majd rövid egy-két év alatt el ez a most tiszta székely község is, mint a többi, hol az Albina „kulturális működését” tétlenül néztékazilletékesek.

A gyógyíthatatlan betegek Irgalomháza (Budapest, III., Óbudán, San Marco-u. 60. sz.) azon kéréssel fordul a kegyesszívű adakozókhoz, hogy a *karácsony alkalmából* emlékezzenek meg jóságosan a szegény gyógyíthatatlan betegekről is, hogy ezeknek a sokat szenvedőknek vigaszára szintén karácsonyfa állíttathassék fel.

Póttartalékosok a szuronyok között. A katonai készülődés egy kis epizódját közlik Párkányból. A marheggi vonalon utazóknak a minap különös látványosságban volt részük a párkányánai állomáson. Az esztergomi 76-ik gyalogezred póttartalékosai, kik október elsején vonultak be nyolc hétre, boldogan lepték el a vasúti állomást, hogy hazautazzanak. A legtöbbnek megvolt már a jegye is, amikor a gyalogezred parancsnokához a hadügyminisztériumból sürgős távirat érkezett, a mely szerint a 76-ik gyalogezred minden századából tizenöt ember a komáromi harmadik zászlóaljhoz köteles bevonulni a békelétszám fölemelése céljából. A helyőrség parancsnoka azonnal intézkedett, hogy a katonai készenlét rendőri segítséggel nyomban terelje vissza az útrakész és már az állomáson lévő póttartalékosokat. A katonaság és a rendőrség kivonult a pályaudvarra és csakhamar visszakisérte a póttartalékosok jó részét. Szomorú menet volt ez. Az elkeseredett legények, kik még előbb szabadulásuknak dalban, jókedvben adtak kifejezést, most szuronyok között, lehorgasztott fővel ballagtak vissza a kaszárnyába. Ott száztíz embert vadonat új ruhába öltöztettek s teljes hadifőlszereléssel a Füzítő felé induló vonathoz vitték. Estére a komáromi zászlóaljhoz meg is érkeztek. A póttartalékosok közül azonban azokat, kik családfőntartói címen szolgáltak két hónapot, mind hazabocsátottak.

Oriási bányaszerencsétlenség Amerikában. A Pittsburg mellett levő Marianna kőszénbányában rémes szerencsétlenség történt. A bányalég felrobbant és a lezuhanó törmelékek, kövek háromszáz embert zártak el a külvilágtól. Ezek közül egyetlenegyét sikerült élve megmenteni. Eddigelé már száztizenöt hullát hoztak ki

a bányából. A legtöbb áldozat olasz, de tartani lehet attól, hogy magyarok is vannak köztük, mert ebben a bányában számos magyar munkás dolgozik. A szerencsétlenség oka ismeretlen. Sajátságos véletlen, hogy a robbanás alig három perccel az után történt, hogy az állami bányafelügyelő, aki két napig vizsgálta a bányát és ott mindent rendben talált, eltávozott. Az egyetlen élve kimentett bányamunkás, a kiállott borzasztó rémület következtében megőrült és meghalt. A halottak között van a milliomos bányaelnök, Jones nagybátyja is.

Csanádmegye törvényhatósági bizottsága Návay Tamás főispán elnökletével tartott ülésén elhatározta, hogy munkásházák építésére 400.000 koronás kölcsönt vesz fel. Hervay alispán indítványára kimondták, hogy Makón, Battonyán és Nagylakon néphivatalt állítanak fel. A bizottság jóváhagyta Püspök-Lele község rendezését.

Gyilkol a bor. Olaszliszván (Zemplén) nagy szerencsétlenséget idézett elő az erjedő bor. Kocsis György gazdaember lement a házában levő borpincébe. Mikor már sokáig maradt lenn, utánament előbb a felesége, majd nagyobb és kisebb fia, de az erjedő bor gőzétől mindnyájan elszédültek. Egyik szomszédjuk saját élete kockáztatásával fölhozta az eszméletlen állapotban lévő asszonyt és két fiát, akiket sikerült életben tartani. Kocsist azonban a gázok megölték.

Montenegróiak által felkoncolt osztrák-magyar katonák. A közös hadseregbeli 72. gyalogezred, Pozsony város háziezrede, 2-ik zászlóalja Dalmáciában, a Baccheben, Risano környékén több kisebb állomáson van elhelyezve. Ezen zászlóalj parancsnoka, Brauner Adolf őrnagy e napokban jelentést küldött Pozsonyba az ezredparancsnoknak, hogy a 8-ik század egyik őrszárát, egy altisztet és két közlegényt montenegrói bandák lesből orozva megtámadták, kettő közülök agyonlőtték, a harmadikat pedig embertelenül megcsonkították. Ezen jelentés, bár az ezred tisztjeivel titkos parancsban közöltetett, mégis köztudomásra jött, a városban mindenki tud róla s a tisztnek nem is tagadják, hogy a dolog tényleg megtörtént, csak a részletekre nézve hallgatnak. Az egyik áldozat édesatyja, egy megyebeli gazda, állítólag már az ezredparancsnoknál járt. Ezen orvtámadás folytán a szerajevói 15. hadtest egyik zászlóalját a Baccheben levő katonai állomások megerősítésére odavezényelték.

A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete kebelében november hó 23-án alakult meg a kőszegszerdahelyi és 26-án a kőszegfalvi gazdakör Rothermann Vilmos titkár központi kiküldött jelenlétében. A kőszegfalvi gazdakör e napon üdvözlő táviratot küldött Laehne Hugó országggy. képviselő, a Ny. F. G. E. igazgató-elnökéhez, biztosítván őt a gazdaköri tagok hálájáról és ragaszkodásáról.

Eladó szálastakarmány és burgonyakészletek. Lapunk mai számához mellékeljük a m. kir. földművelésügyi miniszterhez bejelentett eladó szálastakarmány- és burgonyakészletek V. és VI. számú egyesített kimutatását. Felhívjuk a t. olvasóink figyelmét arra, hogy amennyiben szálastakarmány vagy burgonyakészletek beszerzése iránt érdeklődnek, a beszerzési források a miniszter csatolt kimutatásában megtalálhatók.

Gyilkosság bosszúból. Szatmárnémetiből írják, hogy Szabó György, a Károlyi-uradalom erdőőre bosszút esküdt, amiért helyét Cseterás Jánossal töltötték be. Testvére segítségével megleste Cseterást és egyikük fojtogatni kezdte, a másik pedig úgy vágta fejbe, hogy azonnal meghalt. A napokban tartott nagy

vadászatok alkalmával találták meg Cseterás holttestét. A gyilkosokat a csendőrség letartóztatta, kik beismerésben vannak.

A magyar szőlőfajták összegyűjtése. A magyarországi szőlőfajták összegyűjtése és rendszeres tanulmányozása a szőlészeti szakszolgálati szervezeteket, különösen pedig az ampelológiai intézetet erősen foglalkoztatja. Régi hazai szőlőfajták között vannak olyanok, amelyek már csaknem teljesen eltűntek és helyenként egyes tőkepéldányokban lelhetők csak föl. Azért Darányi miniszter elrendelte, hogy ezek a fajták felkutatásának és ampelografiaiilag meghatározottassanak.

A gazdasági cseléd szerződése és bérlevele cím alatt dr. Szabó Tamás tollából egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. A tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mi mindent fölőlesleges a szerződésbe vagy a bérlevélbe belevenni azért, mert a törvény úgy is kötelező szabályokat állít fel s viszont mi mindent nem szabad felvenni a szerződésbe vagy bérlevélbe azért, mert a törvényvel ellenkező megállapodások érvénytelenek. E kérdések fejtegetésével a szerző az egész törvényen átvezeti az olvasót s végül az egész tanulmány összefoglalásaképpen egy szerződési és egy bérlevélmintát közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka a Franklin Társulatnál (Egyetem-utca 4.) kapható. Ára 30 fillér.

Gyors- és teherárúfelvételi hely Budapest-Lipótvárosban. A székesfővárosi közönség nagyrésze nem bír tudomással arról, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága már évekket ezelőtt „Budapest lipótvárosi városi iroda” címen irodát rendezett be a Lipótvárosban (Arany János-utca 21. sz. alatt), ahol a vasúton elszállítandó gyors- és teherárúk 1000 kgr. súlyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási bevények) szolgáltatnak ki. Terjedelmes, tűzveszélyes és oly árúk, melyeknek vasúton való szállítása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alul ki vannak zárva. Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 6 óráig vannak megállapítva, a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva. Az ezen városi irodában feladott árúknak az illető pályaudvarokra való kifuvározásáért következőkkel illetékek számíthatnak fel: a) *gyorsárúkért*: 10 kgr. súlyig 20 fillér, 10—50 kgr.-ig 40 fillér, minden további 50 kgr.-ért 30 fillér; b) *teherárúkért*: 50 kgr.-ig 40 fillér, minden további megkezdett 50 kgr.-ért 20 fillér. Kívánatra a szállítmányok csekély díjazásért a fő- és székelyváros IV—IX. kerületből a lakásról ezen városi felvételi irodába is elszállítatnak.

Gyors- és teherárúk házhoz szállítása. A magyar királyi államvasutak a vasúti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekket ezelőtt rendszeresítette azon intézményt, hogy a budapesti-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárúkat a címzeteknek saját szerződött fuvarosával házhoz szállíttatja, ha a címzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben, továbbá a Mexikói-, Erzsébet királyné-, Hajsás- és Egressy-út által határolt városrészben, vagy a Tisztviselőtelepen lakik. Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapestben átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárúkat is, melyeknek elvámolása a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokat is ezen megbízottja által állíttatja ki. Utánvéttel terhelt, Budapestben a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly árúk, melyeknek összszúlya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállíttatnak házhoz. Jogában áll ezenkívül mindenkinél, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által e célból szerződötett fuvarozónak közbenjárását kizáró utasítást adhasson. Ezen utasítás az illető állomáson még az árú megérkezése előtt írásban nyújtandó be. A házhoz való elszállítási díjak a következők: a) *gyorsárúkért*: 10 kg. súlyig 40 fillér, 10 kg.—25 kg.-ig 60 fillér, 25 kg.-on felül 50 kg.-ig 70 fillér, 50 kg.-on felül 50 kg. 50 fillér; b) *teherárúkért*: 50 kg. súlyig 60 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 50 fillér; c) *adóköteles tárgyak megadóztatásáért*: 50 kg. súlyig terjedő árúknál fuvarlevelenként 30 fillér, 50 kg.-on felül 50 fillér. A statisztikai árnyilatkozatok kiállításáért a vállalkozó vagy fogyasztási adónak van alávetve, még a címzettnél kézbe-sztendő vámnyugta, illetve adóbarca szerint fizetett vámilleték, -fogyasztási adó és vámközvetítési illetékek is megfizetendők.

GAZDASÁGI DOLGOK

Az erdélyi iker váltóéke.

Sporzon Pál rendkívül találóan ír a hegyvidéken gazdálkodó kisgazdák kezdetleges hegyi váltóékejéről. Sajnos, a dolog csakugyan úgy áll. Eppen az erdélyi gazdának kellene a zord éghajlat, rossz talajviszonyok mellett egy jó eke és éppen neki nincs. Bizonyos kínzó gyötrellemmel nézem a székely kisgazdának szántását, rosszul dolgozó ekéjét. Állandóan kutattam, kerestem egy ide megfelelő ekéjét.

A váltóékek közül a Sack-féle, a Bächer-Melichar-féle, a Kühne-féle stb. jók ugyan, de nem Erdélybe és nem a székely kisgazdának valók. Nem valók azért, mert nehezek és drágák. Egy 70—90 kg. nehéz ekét a tehénrel dolgozó székely nem tud használni az ő köves, palás, meredek földjein s egy ekéért a székely nem ad 70—100 koronát, ha még aranyozva volna is.

Azért lett megoldandó itt az ekekérdés, mert nagyon nehéz megtalálni azt az ekét, ami a székelyt „találni fogja”. Azelőtt 10—15 évvel még a faekék járták. Nagyon sok székelynél látom még a faekét, igaz, hogy csak a csürben, a lim-lom között. A faekét kiszorította lassankint a „miskolci eke”.

Ezen miskolczinak nevezett hegyi váltóékét Rieger András nagyszabeni gépgyáros hozta be Romániából és árjegyzékében „Balkán-ekének” hívja. Különös szerkezetű eszköz, de jobb, mint a faeke. Rieger apróbb javításokat végzett vele, tökéletesítette, lakatosműhelyből gépgyárat emelt, olcsóbban tudta adni és rövid idő alatt elterjesztette egész Erdélyben, úgy hogy a gyergyói székely és a fogarasi oláh ezen ekével szánt ma Erdélyben.

Ezen váltóékével nagyon gyatra munkát végez a gazdája. Száraz földbe nem megy bele, nedvesben pedig maszatol. Jó szántásnál lehet vele vagy két-három újjnyi mélyre menni. Ezt azután szereti a gazdája, mert a mélyszántástól a székely irtózik. Gyeptrésznél vagy a legelő állatok által megtipodott tarlón olyan szalonna hasábot szelhet az eke, hogy a barázdahasábot ha meg tudná az ember az egyik végénél fogni, kihúzhathatna keresztben az országúton, mint egy hosszú, lapos kolbászt.

Ezen hasábot azután úgy állanak végig a táblán keskeny szélükön, mint a nyers téglák, mikor a napon száradnak.

A székely palás, köves, agyagos, sekély rétegű, dombos, meredek földjeire pedig jó eke kellene, mert az ilyen sovány földet jól kell megmunkálni, hogy teremjen. Mindazonáltal a kisgazdák szeretik ezen ekéjüket, mert az ő követelményeiknek azok megfelelnek.

Lássuk csak, miket követel az itteni kisgazda az ő ekéjétől. Legyen az elsősorban olcsó. Legyen az könnyű, hogy azt hegyes-völgyes földjein két gyenge, fehér tehenével (mert csak a vagyonos székely tart ökröket) huzathassa. Legyen tartós, hogy köves földjén ne kopjon el gyorsan, de ne legyen súlyos, hogy az ekét ne legyen nehéz munka a szekérré föl- és leemelgetni.

Az eke munkáját, a talajporhanyítást, fordítást stb. nem igen nézi; a fő előny, az olcsóság és a tartósság. Így azután nem csoda, hogy elterjedt ezen eke, melyet talyigástól együtt részletfizetésre kap 13 koronáért.

Miután ezen ekével jó talajmunkát végezni nem lehet,

arra törekedtem, hogy egy jobb és az itteni viszonyok között megfelelő ekét találjak a kisgazda számára.

Találtam is egy birtokosnál egy kéteketestest ekét, melyet, hibáit kiküszöbölve, elkészítettem és próba alá bocsájtattam. Ezen ekét többízbeni szántáspróba után egy nagyszabéni magyar gépgyárosnak adtam oda, ki egyelőre 20 darabot készít el, hogy azt azután a megye különféle részein a falvakban a kisgazdákval kipróbáltassam.

Az ekén 2 eketest van a fagerendelyre rászerezve. Egyik szánt, másik oldalt áll és pihen. A fordulónál most egy ügyesnek mondható váltószerkezettel a dolgozó eke a gerendelyvel átfordítatik és a pihenő eke állítatik be munkába. Az eke szépen jár, könnyen dolgozik, a földet jól porhanyítja és a járás mélysége akár a taliga állításával, akár a fagerendely hosszabbítása által biztosan szabályozható.

Az igásállat, dacára, hogy az eke súlya nehezebb, mint a miskolci ekéé (ez 22—26 kg., az iker váltóeke pedig 38—40 kg., talyiga nélkül érve), nem igényel jelentékenyen több vonóerőt.

A földolog az, hogy az itteni viszonyokhoz megfelelő vas-váltóekét megtalálni sikerült. Az eke könnyű, olcsó (talyiga nélkül, mert a régi fatalyigához is használható, ami lényeges dolog, ára lesz 37 korona), nem kíván nagy vonóerőt, anyaga kitűnő, munkája pedig összehasonlíthatatlanul jobb a régiénél.

Az ekére még eredményeivel visszatérek és akkor rajzát is közölni fogom.

Azt hiszem, hogy Erdélyben nemcsak a kisgazdák, de a tehenekkel szántó középbirtokosok is rohamosan fogják fölkarolni. Most még csak egy dolog fontos, az tudniillik, hogy a cselédekkel is sikerüljön megkedveltetni, mert ha ezek nem kedvelik meg, akkor oly sok hibát találnak vagy „okoznak“ rajta, hogy utoljára még a gazda kedvét is elrontják tőle. Sajnos, de úgy van, hogy Erdélyben sok okos dolog törik meg a gazdasági cselédek miatt.

D. B.

Paszulytermesztési kísérletek.

A hüvelyes vetemények közül hazánkban a paszulyt termesztik a legnagyobb területen. A termesztett mennyiség mégsem képes a szükségletet fedezni, következésképp behozatalra vagyunk utalva, holott minden kellékével rendelkezniük a kivitelre való termesztésre is. Talán éghajlat megfelelő, így hát a terméseredmények is jók.

Az értékesítési viszonyok — fennebb elmondottak alapján — mi kívánni valót sem hagynak hátra, fölteve, hogy ugyanazon jóminőségű természetmennyből nagy mennyiség áll a külföldi kereslet rendelkezésére. Természetesen eladásra a paszuly *nem mint közötte, de mint főnövény termesztendő*, mi semmi kockázattal sem jár, ha mm.-ként 20 koronával értékesíthető, 7 mázsás átlag holdankénti termést számítunk, amely mennyiség helyes talajművelés és vetés esetén okvetlen megterem. Megfelelő művelés mellett valamely vidéken bevált féleség azonban 7 mázsánál lényegesen magasabb termést is adhat.

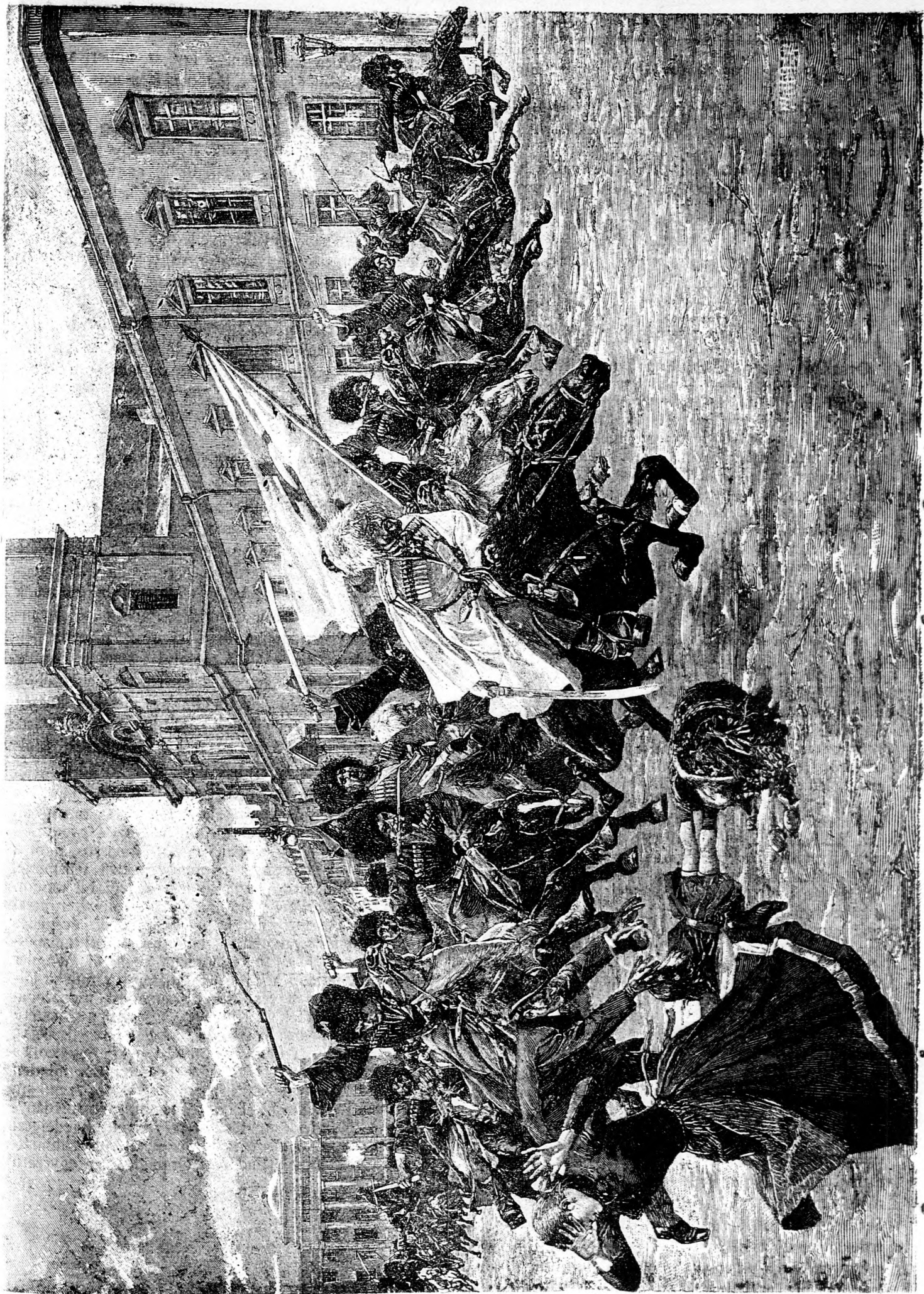
Helyesen cselekednének tehát gazdáink, ha bevezetnék a nagybani paszulytermesztést, főképpen, miután az orsz. m. kir. növénytermesztési állomás végzett kísérletek alapján már megállapította a termesztési módokat s azon fajtákat, melyek nagybani termesztésre alkalmasak. Kipróbálás céljából minden egyes kísérletező háromféle paszulyt kapott és pedig: hosszú paszulyt, cukorpaszulyt és amerikai aprószemű paszulyt.

A hosszú paszuly nagyobb szemű, vesealakú, miért

is nem minden géppel vethető. A másik két fajta aprószemű, gömbölyű, bármily géppel könnyen vethető. A kísérletezés, 2 homoktalajt kivéve, mindenütt agyag- és vályogtalajon állítatott be. Az aprószemű féleségek bővebben termőknek bizonyultak, különösen a cukorpaszuly 18 kísérlet közül 7 helyen meghaladta kat. holdankint a 10 mm.-át. A cukorpaszuly természeté tehát nagyban természetve is jövedelmező, főképpen, mivel e fajta külföldön keresett cikk. A paszuly előveteménye lehet gabona is, kapás is. A forgóba tehát könnyen beállítható. Az amerikai aprószemű pár nappal megelőzi érésben a cukorpaszulyt, de termése kisebb. Kísérletek alapján végül megállapítható, hogy a legnagyobb termést nem az Alföldön érték el, hanem Bars, Hont, Pozsony, Zemplén, Baranya, Szilágy és Pest megyékben, tehát dombvidéken, amiből az következik, hogy e vidékeken érdemes főképpen paszulytermesztéssel foglalkozni.

Gyümölcsök téli eltartása.

A magyarországi gyümölcs szép külső és zamatoság tekintetében sikerrel veheti fel a versenyt akár melyik gyümölcsstermesztésben vezető országgal. Mégis azt tapasztaljuk, hogy télen, különösen tavasszal fogyasztásra kerülő gyümölcs legnagyobb része külföldi s oly magas áron kerül forgalomba, amely árról természetünk még csak nem is álmodhatnak. E visszás állapotnak úgyszólván egyedül maguk a termesztők az okozói egyrészt azért, hogy valamely vidéken nem mindig csak azt a gyümölcsnemet vagy féleséget termesztik, mely arra a vidékre a legalkalmasabb, másrészt pedig nem termesztnek egy minőségből nagyban; de ha termesztik is nagyban és sikerrel a megfelelő gyümölcsöt, nem tudják azt eltartani. Erre vonatkozólag ad útbaigazítást a „Kert“ októberi füzeté, mely szerint bármily gyümölcs eltarthatóságának alapfeltétele, hogy az *sértetlen állapotban* kerüljön az eltartásra szánt helyre. Már a szedésnél ügyelni kell arra, hogy a gyümölcs ne törődje, amit azáltal érünk el leginkább, ha a gyümölcsöt kézzel szedjük s nem rázzuk vagy éppen verjük azt le. Igen lényeges — különösen a téli gyümölcsnél — az érési idő megállapítása. A téli gyümölcs tulajdonképpen az eltartási helyén érik meg, mégis előnyös azt addig a fán hagyni, amíg csak a fagy veszélyének nincs kitéve, tehát az első dérig. A szedésnek száraz időben kell történie s a gyümölcsnek teljes száraz állapotban kell fekvőhelyére kerülni, mely célra igen alkalmas a pince, ha annak téli hőmérséklete 8—10 fok melegen alul nem száll s teljesen száraz. Az értékesebb gyümölcs deszka- vagy vesszőnádfonatpolcokon úgy helyezendő el, hogy azok egymást ne érintsék. Nem helyes tehát több réteget egymásra rakni már csak azért sem, mert úgy igen bajos lenne a romlásnak indult példányokat eltávolítani, amit pedig okvetlen meg kell tenni. Csekélyebb értékű keményhúsú almát — főképp ha az nagymennyiségben termesztett — lehet földbe ásott veremben is elhelyezni. Itt több réteget lehet egymás fölébe helyezni, egy lábánál vastagabban azonban nem. A verem oldalát, fenekét, valamint a gyümölcs tetejét *diófalevéllel kell fedni*, mert ez jól véd a férgek és egerek ellen. A veremnek természetesen teljesen száraznak kell lenni. A finomhéjú és húsu almákat és körtéket egyenként papirka kell göngyölni s három hétig száraz helyen állani hagyni, azután pedig hordóba puha levéllel rétegezten, szárával felfelé rakva elhelyezni. Természetesen ily módon való eltartás mellett is időnként át kell vizsgálni s eltávolítani az esetleg romlani indult példányokat. Ez

Kozákok Varsó utcáin.

az eltartási mód kissé körülményes ugyan, de célra-vezető.

Szilvát is jól át lehet teleltetni, ha a kézzel szedett anyagot erős üvegekbe, légmentesen elzárva, földbe ásva tesszük el.

Jól eltartható a gyümölcs az ujig ugyancsak hordóba rakva, de nem levéllel rétegezve, hanem finomra törött és átszitált faszénnel. Ez esetben a gyümölcsöt nem kell papírba göngyölni, mert a szénnek konzerváló hatása van.

Sok dologgal jár bizony a gyümölcs eltartása, de igen jövedelmező.

VEGYESEK.

Országos baromfikiállítás Sopronban. Október hó 25-én nyílt meg Sopronban a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete és a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete által rendezett országos baromfikiállítás és baromfivásár, melynek sikere úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesnek mondható. Mint a jelenlegi kiállításból megítélhető, baromfitenyésztésünk e vidéken sokat haladt és további sikeres fejlődése bizonyosnak mondható. Igen szép pekingi kacskákat és orpingtonokat mutatott be a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete; ezen állatok bizonyítékai annak, hogy Nyugatmagyarország kiscgazdái már tudatában vannak a helyes irányú baromfitenyésztés nagy jelentőségének. A kiállítás megnyitása előkelő közönség részvételével ment végbe. A megnyitó beszédek után a közönség megtekintette a szép és izléseken berendezett kiállítást, mely a kiállítás rendező-bizottsága fáradhatatlan buzgalmának, főleg pedig Winkler János, a BOH.-nek titkára rendkívüli szíves támogatásának fényes bizonyítéka. A kiállításon különféle baromfiakból szebbnél-szebb példányok, valamint az etetésre szolgáló és a tenyésztés keretébe vágó eszközök voltak nagyszámban láthatók. A kiállítás nagyrészt Hlatky-Schlichter Lajos győri Lóra-telepe foglalta el, igen értékes, Amerikában vásárolt és importált különböző fajú tyúk- és kakasaival. Nagyon tetszetek özv. Baky Béláné gyönyörű szép fehér orpingtonjai és magyar orpington kereszteszei, úgyszintén ritka nagyságú emdeni lúdjai és pekingi kacskáit. A bíráló-bizottság még a megnyitás napjának délelőttjén ült össze és a következőképp osztotta ki a kitüntetések. Emléktárgyat kapott: Lóratelep (Hlatky-Schlichter Lajos). Aranyérmeket nyertek: Gyertyánffy Lászlóné, özv. Baky Béláné, Nick Edéné. Nyulakért ezüstérmét: Takács István és Mühl Ede. Galambokért bronzérmét nyert: Könyves János.

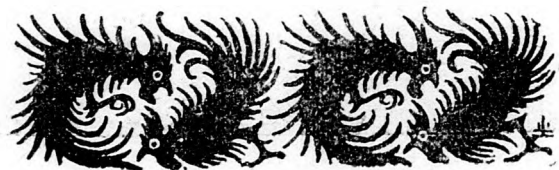
A házinyulhús kimérése. Azokból a törekvésekből, amelyekért esztendőnkön keresztül harcoltunk, egy ismét megvalósult. A házinyul húsa megjelent a vásárcsarnok árúdáiban és megjelent oly időben, midőn a munkás, a dolgozó osztály sorsának javítását célzó intézkedések a legsürgősebben elvégzendő feladattá váltak. Az a cél, amelyet a nyultenyésztők maguk elé tűztek, ismét egy lépéssel előre haladt s reméljük hogy rövid idő alatt győzedelmeskedni fognak az összes nehézségek felett. A földmívelésügyi kormány őszinte érdeklődéssel kíséri a nyultenyésztés ügyét és legyünk meggyőződve, miszerint Darányi miniszter úr Ó excellenciája, ma midőn látja, hogy nem érdemtelenségre bízta az ügyet, oly gazdasági mellékágazatot, mely a

nyomort részben csillapítani s így az emberi szenvedéseket enyhíteni képes, a jövőben is magas támogatásában fogja részesíteni.

Gazdasági előadások a katonaság részére Sopronban. A földmívelésügyi miniszter a hadügyi miniszterrel karöltve azon fáradozik, hogy a katonai szolgálatukat teljesítő gazdalegények is kellő gazdasági oktatásban részesüljenek, amelyek aztán a katonasorból kikerülve hasznát vegyék; ilyen oktatásban fognak a télen részesülni a gazdakatonák, vagy katonagazdák is, amennyiben a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület javaslatára Darányi miniszter lehetővé tette, hogy január és február hónapokban az egyesület úgy a közös hadsereg, mint a honvédelegénység részére rendszeres és sorozatos előadási tanfolyamot tartson minden fegyvernem részére és pedig az egyes sorozási évfolyamok szerint külön a magyar és külön a németnyelvű legénység részére.

A szentimrei m. kir. földműves-iskolánál 1909. év jan. és febr. havában 8 hetes mezőgazdasági és háziipari tanfolyam nyílik azon célból, hogy a kiscgazdák fiait a mezőgazdálkodás legfontosabb ismereteire és a gazdálkodásnál szükséges eszközök készítésére (bognár munka, kefe, serökötés, kosárfonás stb.) megtanítsák. — A tanfolyam teljesen ingyenes, a résztvevők díjtalanul kapnak lakást, étellemezést, mosást, sőt a tanfolyam alatt készített háziipari tárgyak sikerült példányait is hazavihetik. — A tanfolyam 1909. évi január 4-én kezdődik. Felvétetnek a kiscgazdák 16 évet betöltött fiai, akik jelentkező levelükhöz az illetékes község elöljáróságától a belépni óhajtó korát és erkölcsi magaviseletét tanúsító bélyegmentes bizonylatot csatolnak. A jelentkezés határideje december hó 20-ika.

Magyarország gyomnövényei. Wagner János, az aradi tanítóképezde tanára könyvet írt az országban előforduló gyomnövényekről, amelyek azt a gyakorlati célt szolgálják, hogy a gazda úgy a kalászos, mint a kapásnövények közt élő gyomnövényeket felismerje, pusztítsa, vetőmagját megtisztítsa s a legjobb módon védekezze. Darányi földmívelésügyi miniszter azzal ismerte el a szerző derék vállalkozásának, évtizedes tanulmányainak gyakorlati hasznát, hogy a földmívelésügyi miniszteri kiadványok sorában adatta ki. Wagner 400 oldalra terjedő könyve a gazdaságilag művelt földek gyomnövényeit veszi sorba; ismerteti szaporodásukat, elterjedésüket, kártételeiket, irtásukat, a szakszerű védekezést és pedig a vetőmag kiválasztása, tisztítása, a föld okszerű megmunkálása módjait; kiterjeszkedik a mű a trágya helyes kezelésére, a gyomirtás minden fajtájára, kézi gyomlálására, legeltetésére stb. A mű ára 3 korona. Tanítóknak és lelkészeknek bizonyos példányszámig a földmívelésügyi miniszter ingyen engedélyezi a művet, ha az illetők ezért a földmívelésügyi minisztérium könyvtárának (Budapest, Országház-tér) egyszerű levelet írnak.

• MULATTATÓ •

A régiek lakmározásai.

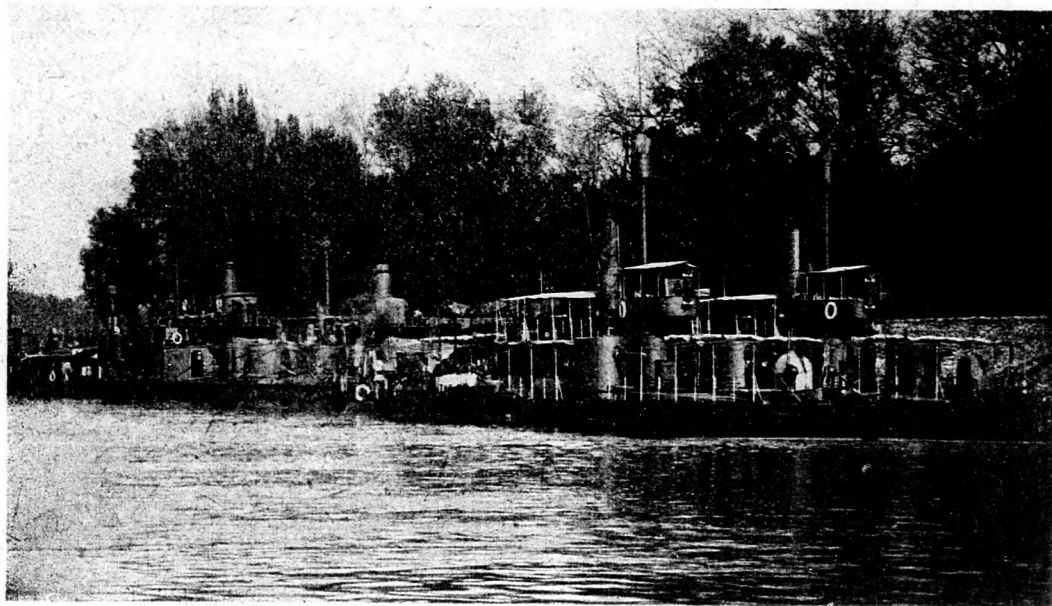
Irta: dr. nagyiványi Fekete Gyula.

(Folyt. és vége.)

Mint a régi rómaiaknál, úgy nálunk is egymást érték a pohárköszöntők, mikor is az öblös kupákat — a német diákok módjára — fenéig ki kellett üríteni. A sok utálatos, megszokott közönséges köszöntőkre nézve mondta az egykori író: „ha az ellenséget italbeli köszönetekkel megverhetnénk, hamarabb végben mehetnének az ország dolgai!” Egyébként a középkor egész Európában a köszöntők kora vala. A vacsora volt a főétkezés, mikor a lovagok, hölgyek és papok fürdőt is kaptak. Rengeteg virágot használtak fel ilyenkor és szép római szokás szerint a mennyezet megnyilván,

étekgógók tálakban illatos vizet hordtak körül s kiki ebben mosta meg ujjait. Magától értetődik, hogy a tisztaság ezen fajtát csak gálaebédeknel alkalmazták. A tálalás előtt való felszelésnek, éppúgy mint a rómaiknál, pontos szabályai voltak. A magyar főpapok — kik mesés lakmározásokat rendeztek — és főúrak asztalánál, mint mindenütt Európában, előre megkóstoltak minden ételt.

Igen érdekes részét képezték az asztalnak a különböző szórakozások. Már a régi kor házigazdája (görög, római) asztalzenéről gondoskodott (énekkar, vagy zenekar), aztán következett szerelmi dalok szavalata, majd ismét mesés szép lányok tánca és daliák bajvívása mulattatta a vendégeket. Ha pedig megnyílt a menynyezet, a bámuló vendégekre virágosó hullott alá. Végül következett az ajándékok kiosztása, melyek azonban nem voltak értékesek, de lélekvidámítók. Előfordultak azonban örült emberek — Verus, Nero — kik egy ebédnél másfél millió korona értéket ajándékoztak el és sokan voltak, kik csupán megsütött éneklőmadarakért 25000 koronát áldoztak. Az örült asztal

Dunai hajóhadunk Zimonynál.

gazdagon terített asztalokat eresztettek le. Keressük fel már most az együtt ülő fényes társaságot s nézzük, miképpen ment végbe az étkezés. A villát az ókoriak még nem ösmerték, mely evőeszköz az egész középkorban is mindenütt hibázott. Nálunk a drágábbnál-drágább arany- és ezüstedények egész halmaza a polgári családoknál is előfordult, de a villa teljesen hiányzott, melynek nem léteben Mátyás király is ujjával evett, mint az a régi rómaiaknál is szokásos volt. S míg a külföldön két személy (nő és férfi) szed egy tálból és iszik egy pohárból, nálunk ősi szokás szerint egy nagy tálban hordják fel az ételeket s ebből vettek valamennyien, még pedig ujjakkal. A rómaiaknál nagy súlyt vetettek a szalvétákra, minden vendégnek sok szalvéta jutván, kik aztán zsíros kezeiket ezekkel letörölték s a szolgálak minden étel után a vendégek kezét megmosták. A német és francia kastélyokban mindenki az abrosz egy darabjába megtörli kezét s villa helyett ujjával eszik. Nálunk, hogy a lecsepegő lével be ne piszkolják magukat, ügyesen levágott kenyérszeletkéket tartottak az ételdarabka alá, mialatt szájokhoz vitték. Az egyes fogások végén — a udvarnál is — az

luxus egyébként már a köztársaság utolsó századában vette kezdetét.

A szórakozásokat illetőleg az angol, német, francia és magyar középkor is utánozta a régi népeket, csak-hogy a középkor még nagyobb szabású előadásokat honosított meg. Fényesen kivilágított és díszített termekben megcsendült az emberi hang és a hangszerek zenéje, szavaltak a hősök, hadihajókat mutattak be, nagy hadijátékok és lovasostromok gyönyörködtették a nézőket. Mindezek természetes, pompás festmények alakjában jelentek meg. Hatalmas színdarabokat játszottak és mondhatjuk, hogy itt már operaelőadások és mutatóvnyok születtek meg. Már nem egyházi zenével találkozunk itt, mert e zene szentségtelen jelleget vett fel, szolgálta az érzékiséget. A vendégség befejeztével mindig és mindenütt a tivornyázás következett. A rómaiak koszorukat tettek fejükre és megkezdték a trágár beszédek, melyeket már csak a szépséges rabszolganők hallgattak meg. Nem úgy a középkor inyencei, kik szép hölgyeik társaságában tivornyáztak. Akkor oly dolgok meg voltak engedve, melyek ma a közszemérmét sértenék meg. A nők szemérmességé idegen

növény volt, amilyen volt a nevelés, olyan volt az ember is. Az asztalnál a gavallérok szomszédnőik mellébe nyultak, őket átölelték és megcsókolták. Már az öltözködés is kihívó jelleget öltött, a hölgyek melle és combjaik nyitva voltak. Nálunk is rendeztek balleteket, fényes farsangos lakodalmat, álarcos, jelmezes mulatságokat, a mostani élőképek mintájára, melyekben a környék uri társaságának színe-java szokott szerepelni s a mulatságra számos néző kapott meghívást. S a multság nálunk ugyanaz volt, mint akár a durva pfalzi lovagoknál, vagy a francia kastélyokban. Az elhanyagolt nevelésű nőink sok mindent megengedtek a férfiaknak, kik éltek bőven a vad szabadsággal.

Mint az úr az ifjakra, úgy az asszony a leányokra sem viselt gondot, mondja Zrinyi Miklós. A leányok napestig henyélnek, vagy a kertben táncolnak. Sokat állanak az ablakban, csókot dobálnak le az ifjaknak s még a templomban is csak suttognak, csintalankodnak. Nincs az a parasztház, melyben annyi trágárságot hallani, mint egy zászlós úr, vagy akármely gróf asztalánál, mert ott csak háromféle ember kap helyett: a nagy ivó, a hazug hízelkedő és a trágár beszédű.

És azon idők, mikor a barbár erőszakoskodás, az alsóbbnak megvetése, nemzetgyilkos iszákoskodás, a nőerény kigunyolása, a személyi szabadság eltiprása, a hitvány henyélés jellemezte a társadalom uralkodó osztályát, mondhatjuk „régii jó időknek?”

Asztagok.

Véres szegélyű aranypalástartal
Hunyóban a nap az ég peremén,
A puszta fölött ringva száll által
A bíborporos rőt alkonyi fény . . .

. . . Messzi-messzi a pusztaság szélén,
Hol a fák, tornyok estpírban égnek,
Száz füstkoszorús szikár gyárkémény
Mered az égnek . . .

Ide lesnek a füstös kémények.
Tán a sok drága asztagra lesnek,
Mik mintha békén szenderegének
Ölén az estnek?

Tudják talán, hogy az asztagtábor
Egy nap álmából zsongva ébred fel,
S megválva a szent otthoni tájtól
Messzi útra kel . . .

Tudják, hogy bűgő vasszörnyek hátán
Mind őhozzájuk megy majd az asztag,
S a puszta, miből születtek, árván
Marad, koldusan egyedül marad . . .

Molnár Béla.

A vármegye betege.*)

Irta: Palásthy Marcell.

Szegény Diogenes Miklós!

A régi táncosnői, — akik most már mind soklányos mamák, az uzsonákon sötét színekkel füstötték ki elkerülhetetlen jövődjének a képét.

*) Mutató az „Aradi Gazdanaptár”-ból.

— Az árokban fog meghalni!
— Pedig hogy táncolt!
— S de délceg ember volt!
— És hatalmas ész . . .
— Kár érte, óh be kár!

És bizony kár volt érette. Kár volt Veér Miklósért.

Úgy indult neki az életnek, mint egy szokatlan fényű, hatalmas üstökös. Kiszámíthatlan volt a jövődjéje, de abban minden ismerőse megegyezett, hogy bármi térre robbanjon ki, az élete nem lesz hétköznapi.

Mikor fölkerült Budapestre, a nyírségiek a kaszinóban, otthon, a patikában és a cukrászdában lázas érdeklődéssel bujták a lapokat.

Most egy remek védőbeszéddel ragadta el a jogászvilágot; másnap a miniszternek szerzett az ellenzék tapsai között keserű félórát s e mellett ráért arra, hogy mint drámaíró arasson babért, ráért a társadalmi élet robotjára, pedig a hitvese, a százsorszép Boér Judith mindenütt ott akart lenni s a nap huszonnégy órájából tellett két-három óra a kártyaasztal számára is.

Örök kár, hogy ezt a pár órát nem lehetett elsikasztani a napjaiból.

Cattarói-öböl.

Egyszer egy nagy kártyabotrányba keveredett bele, amelynek szennyes habjai kicsaptak a kaszinó lefüggönyözött, kipárnázott ablakain s a hírlapok csatornáin szétömlött az ár az utcákon, magával sodorva a Veér név roncsait.

Sohasem is illeszkedtek azután e roncsok egészszé, arra pedig fáradt volt, hogy összedrótossa.

A Veér Miklós neve meghalt; a felesége visszakapta a bélyeges bírói papírossal a leánykori nevét; a kerület új követet választott és Veér Miklós eltűnt.

Hogy az asszony is otthagya, azután már minden mindegy lett neki.

A történetemben tíz év esik itt közbe, amelyet Veér Miklós Amerikában töltött és sok, nagyon sok nyomorúság, még több megalázkodás és egy egész tengeri brandy.

Mikor aztán megkoppadva, összetörve visszakerült a pátriájába, nagyon csöndes és nagyon különös ember lett.

Úgy ivott, mint a nagy korhelyek és úgy élt, oly visszavonultan, oly magányosan, mint a nagy bölcsök.

A korhelysége nem tűnt fel, hisz olyan akad itt-ott a megyében, de a nemtörődömségeért elnevezték Diogenes Miklósnak.

Csak épp annyit ödögött az utcán, amennyire feltétlenül kénytelen volt. Az ideje javát fütetlen szobájában az íróasztal mellett töltötte, vagy a korcsmában.

Hogy honnan tellett annyit innia, azt ködös fővel íróasztala mellett töltött hajnalainak tanúja tudhatta volna csak.

Dolgozott, mint egy gép s mint a gép csak az — „olajért“.

Másolás, perbeszéd, replikák és kapaszkodó képviselők programbeszédei, beszámolók és ünnepi szónoklatok, doktori értekezések, cikkek hihetetlen maszszában kerültek ki a tolla alól.

Azután, amint pénzt látott, ivott, ivott, ivott . . .

Ezért jósolták egykorvaló táncosnői, hogy az árokban fog meghalni s ezért sóhajtoztak:

— De kár érte, oh be kár!

A vármegye urai valami borközi értekezleten kimondották, hogy mégsem járja, hogy egy Veér, aki hozzá még fényesebb elme is, mint az egész vármegye egybegyúrva, — természetesen a jelenlevők kivételével, — úgy pusztuljon el, mint egy kóborkutya.

— De mit tehesünk? Büszke mint egy spanyol koldus.

— Nem fogad el semmit.

— Az emberektől nem, — de hát a vármegyétől?

— Az igaz, hátha attól elfogadna?

Ám az volt a bökkenő, hogy a vármegye üres pénztára a póthitelek 170 százalékos keserű tengerén úszott s a minisztérium hamarosan tönkrekafikázza az embert, — Két mód van csak arra — találta fején a szöveget a főjegyző — hogy tisztességes formában eltartsuk azt a szegény fiút. Egy: a vármegye börtöne . . .

— No hallod, ha ezt tisztességes szállásnak tartod? — vágott közbe a vármegyei fiskus.

— Ott van hát a kórház.

— Ebben már van valami.

Akkortájt épp rossz idők jártak Veér Miklósról:

— Nem tudom, miért — mondogatta — minden megrendelóm nagyra nőtt-e, de cipőimben vagy a kaputám kopott-e el, roppant fogy a megrendelés. És az átkozott filloxéra! — A bor is drágul.

S csakugyan, mintha a vármegye összes akarnokai mind megnőttek volna, senkinek sem kellett sem védő-, sem szűz-, sem programbeszéd és Tallós Döme, az „Igazmondó“ szerkesztője, mintha végképp belégárgyult volna a koronaszámításba, félsummákat fizetett a cikkeiért mindig és ezt is forintok helyett koronákban.

Igy aztán rászánta magát Diogenes Miklós sok szép rábeszélés után, hogy — isten neki! — fölcsap a vármegye betegének.

Ne beszéljete nekem többé a vármegyei panamákról!

Gyönyörűség volt nézni szegény Diogenest, amióta „beteg“ volt.

Külön szobát kapott a kórházban s a nagybetegek csibesültes kosztját. Reggelre konyakot (amelynél egyébként többre becsülte Veér Miklós a becsületes gabonapálínkát) s ebédre, meg vacsorához egy-egy félliter jó bort.

Nem is kellett feküdni. Kijárhatott a városba is, vendégeket is láthatott. Szóval, maga volt a tökéletes boldogság az ő „kórházi áponc“-sága.

Néha, míg a beteglátogató orvosoknak a feje azon fött, hogy micsoda újabb jelenségét is írják be a betegnaplóba a Veér Miklós „sorvadásának“, a derék halálos beteg a Betekintsben bizonykodott erős muzsikaszó mellett, hogy:

— Sohse halunk meg!

És akkor sem tudta meg Veér Miklós, hogy kutya jár a kertben, amikor már komoly oka lett volna megíjnedni a betegnapló komor bejegyzéseitől.

Egy fagyos, deres tavaszi hajnalban, amikor kissé kápatosan ténfergett haza a kórházba a vármegye betege, beléharapott a tüdejébe a halál kutyája.

Őszszel ágynak esett és a bor sem ízlett többé.

— Most már nem mondhatja senki, hogy vármegyei panamából élek.

Ezzel köszöntötte a kórház főorvosát, amikor kétesztendei betegeskedése után először találta ágyban az orvosi vizit.

Valami feketemájú ember besúgta a minisztériumban, milyen cifra beteget ápolnak a vármegye pénzén.

Nosza gyorsan kiruccant a központból egy szigorú, szmókingos tanácsos úr s egy módfelett fürge fogalmazó, aki nagy pályát futhat még be a fogalmazás terén, mert csodamód előzékenyen nyitogatta, csukogatta útközben a vasúti kocsi ablakait s a nagyságos úr kis kézitáskája annyit járt a kezében, mintha adogató lenne longamétázás közben.

A panamairtó vészbizottság ravasz taktikával nem látogatott meg egyetlen hivatalos urat sem a városban, hanem a vasúttól egyenesen a kórházba hajtatott, hogy a hallatlan „közvagyonsorbitást“, amelyet szívesen türt a legmakacsabb adóhátralékos is — leleplezzék.

Amint odaértek a szürkére mázolt kórházhoz, a kapugáorból csöndes, panaszos halottas ének szűrődött ki a ködös utcára.

A vészbizottság azonban nem olyan lágyszívű jószág, hogy a hivatalos küldetésben holmi sirató-nóta megakassza.

A kapu felé tartottak tehát. Elül egy tanácsos, mögötte tisztos távolságban a fogalmazó úr, kezében a tanácsos úr fenntisztelt táskájával.

Éppen ahogy be akartak surranni a kórházba, akkor hoztak ki a kapualjából egy koporsót, amely mögött a vármegye urai s a helybeli jogászság és korcsmárosipartestület lépkedett.

A koporsó fedelén arany betűkből ez volt a fölírás: Veér Miklós, élt 42 évet.

A tanácsos úrnak megnyúlt az ábrázata és természetesen a fogalmazó úré is.

A tanácsos úr nagyon szerette volna, ha a főispán nem ismert volna rá.

De ráismert, hogyne ismert volna rá és a tanácsos úr módfelett nagyon restelte ezt a nyilvánvaló felsülését.

De csak merjen kitüntetést kérni az a besúgó!

KÉPEINKHEZ.

Balkán állapotok. A forrongó Balkánról egyre aggasztóbb hírek érkeznek nap-nap után. Hol a fekete hegyek lakóinak, hol a törökök, szerbek vagy hercegocok lázongásairól és harci készüléseiről érkezik hír. Ma néhány balkáni képet mutatunk be olvasóinknak, úgyszintén bemutatjuk dunai hajóhadunkat is, mely most Zimonymál vesztegel s várja a harc kitörését. A balkáni forrongás szele átcsapott immár Oroszországba is, ahonnan irányítják a keleti eseményeket. Az utca népe tiltakozik az ellen, hogy az orosz nagyhatalom belesodorja a keleti népeket a hadvezetésbe. A héten Varsó utcáin voltak véres tüntetések.

Pályázati hirdetések.

A m. kir. államvasutak budapest-balpari üzletvezetősége.

Hirdetmény.

Mínthogy f. évi november hó 14-én kelt 42881/1908. számú hirdetményünkkel Budapest ny. p. u. és Budapest-Lipótváros állomásokra nézve életbeléptetett fekbérfelemelés dacára jelzett állomásokon a megérkező és szabadon tároló teherárúknak elüvarozása még mindig nem tart lépést az ily árúkkal rakott kocsik be-

futásával, úgy hogy ezen pályaudvarok szabad rakhelyein az árutorlódás veszélye fenyeget, értesítjük az érdekelt szállító feleket, hogy a vasúti üzletszabályzat 69. §. 7. bekezdése és a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltóságának f. é. július hó 28-án kelt 61864 III. sz. magas rendeletével kapott felhatalmazás alapján *folyó évi november hó 25-től kezdve* visszavonásig a Budapest ny. p. u.-ra és Budapest-Lipótvárosra megérkező azon teherárúkra, melyeket a vasúti díjszabás I. rész, B. szakasz, A—VI. fejezet a. 1—3. pontjai szerint jogosítva van nyitott kocsikban szállítani, a díjszabásszerű 4 napi fekbérmentes időt 2 napra leszállítjuk, melyben az értesítés napja már befoglaltatik, vagyis az értesítés napja az első fekbérmentes napnak tekintendő.

Ezen kettő napi fekbérmentes idő letelte után jelzett küldeményeknél f. évi 42,881. sz. hirdetemünkkel felemelt fekbérilleték fog felszámíthatni.

Budapest, 1908. évi november hó 24-én. *Az üzletvezetőség.*

M. kir. államvasutak igazgatósága.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a folyó évben is intézkedés történt aziránt, hogy a morzsolt új (friss) tengeri akár zsákokban, akár ömlesztett állapotban (a la rinfusa) kerül feladásra, f. évi október hó 30-tól kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban 1909. évi február hó végéig az élőállatok, a friss hús, a friss gyümölcs, friss főzelék és a tojásküldemények kivételével az üzletszabályzat 56. §. 4. bekezdése alapján sorrendben kívül minden egyéb kocsirakományú teherárú- és gabonaszállítmány előtt, de az új (friss) tengeri feladásának sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíttassék el.

Amennyiben a befuvarozás alkalmával a berakásra nem állana azonnal kocsis rendelkezésre, a morzsolt új (friss) tengeri az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazása mellett átvétetik mindaddig, míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik.

Árúfelvételi korlátozás esetén azokra a vonalrészekre, melyekre nézve felvételi korlátozás áll fenn, a morzsolt friss (új) tengeri sem vehető fel.

Budapest, 1908. évi nov. hó 27-én. *Az igazgatóság.*

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A magyar kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint azon kedvezményes közvetlen menetdíjak, amelyek a katonaszemélyek szolgálaton kívüli utazásaira, valamint a nyugalmazott katonaszemélyeknek az osztrák-magyar személyforgalomban való utazásaira érvényesek. Ha ezen utazásoknál a déli vasút vonalai is érintettek, 1909. évi január hó 1-jével némileg felemeltetnek.

Budapest, 1908. nov. hó 23. *A kereskedelmi főosztály.*

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a 706/710, 1802. és 1803/709. számú vonatokkal hálókocsi Budapest nyugoti pályaudvar Bázis között és viszont közlekedik.

Indulás Budapest nyugoti pályaudvarról este 10 óra 15 perckor, érkezés Bázisra délelőtt 9 óra 25 perckor; indulás Bázisról délután 4 óra 15 perckor, érkezés Budapestre reggel 7 óra 15 perckor.

Budapest, 1908. évi november hó 21-én. *Az igazgatóság.*

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Közhirre teszszük, hogy áru- és kocsis-torlódás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. Miniszter úrnak f. évi november hó 27-én 101,896. szám alatt kelt engedélyével, a vasúti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasúti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) pontja alapján, az érvényben lévő szabályzatszerű szállítási és póthatár-időkön kívül úgy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban folyó évi november hó 30-tól kezdve visszavonásig:

1. a budapest—ruttkai, 2. hatvan—kassai, 3. miskolc—lawocnei, 4. sátorlajuhely—mezőlaborci, 5. budapest—predeáli, 6. püspök-ladány—körösmezői, 7. szolnok—tövisi, 8. budapest—orsovai, 9. temesvár—bázisai, 10. budapest—zimonyi, 11. budapest—fümei, 12. újdombóvár—bródi, 13. budapest—bruck királyhidai, 14. budapest—marcheggi és 15. galánta—szolnai vonalak állomásainak egymásközi forgalmában, továbbá a magyar kir. államvasutak többi vonalain, valamint a magyar kir. államvasutak kezelése alatt lévő vasutakon fekvő állomásoknak az 1—15 pontok alatt felsorolt vonalak állomásaival és viszont, ezenkívül az 1—15 pont alatt felsorolt vonalak állomásainak idegen vasutakkal és viszont való forgalmában szállításra kerülő és végül az 1—15 pont alatt felsorolt vonalak közül bármelyiket részben vagy egészben átmenetben érintő teherárúkra, — élő állatok, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével, — még további 5 napi időleges szállítási póthatáridő fog alkalmaztatni.

Budapest, 1908. évi november hó 28. *Az igazgatóság.*

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezele jelentése 1908 december 2.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahús 1·20—1·40 K., helybeli borjúhús 1·96—1·08 K., sertéshús 1·24—1·28 K., szalonna füstölt 1·40—1·50 K., szalonna, olvasztani való 1·24—1·28 K., háj 1·36—1·40 K., sertézsír 1·40—1·44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1·50—1·60 K., hazai sonka 1·80—2·— K. szalámi 3·20—3·60 K.

Baromfifélék: ————— K., rántani való csirke 1·20—1·60 K., sütni való csirke 2·20—2·40 K., kacsa, hizott 5·—6— K., lud, hizott 10·—14— K., pulyka, hizott 5·—7— K. páronkint. Vágott hizott liba 0·96—1·24 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1·30—1·40 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek). Buza 26·20—27·— K. Rozs 21·10 K-tól — K-ig. Árpa 16·60 K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 17·20—17·50 K. Tengeri 13·90— K. **Teavaj:** (centrifugált) 2·20—2·40 K., főzővaj 1·80—1·90 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 10—20 fillér.

Tojás: bácskai 120 — 124— K., erdélyi apróbb áru ————— K. lánankint (1440 drb). Apadt — K., meszes — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 7·60—8·— K., rózsas 7·60—8·— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ————— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	40·40	39·40	38·40	37·60	36·60	35·—	34—	31·60	—

Takarmányvásár. Réti széna 8·—10·60, muhar 9·20—10·40, zsup-szalma 6·40—7·—, alomszalma 5·60—6·40 K.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

zsitvabesenyői Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója

5048/1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A földművelésügyi m. kir. miniszter úr folyó évi 37301. X—1. számú magas rendelete folytán alulírott erdőhivatal, a kir. kincstár tulajdonát képező **viskvárhegyi fürdőtelep** eladása végett folyó évi december hó 21-én d. e. 10 órakor a bustyaházai m. kir. erdőhivatal hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli versenyárgyalást hirdet.

Kikiáltási ár 56,228 (ötvenhatezerkettőszázhuszonnyolc) korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/o-a.

Az árverési és szerződési feltételek alulírott erdőhivatalnál bármikor megtudhatók s illetve írásban díjmentesen megszerezhetők.

Írásbeli ajánlatot tevők az árverési feltételeket szintén aláírni tartoznak.

Elkésett, valamint utóajánlatok és táviratok figyelembe nem vétetnek.

Bustyaháza, 1908. évi november hó.

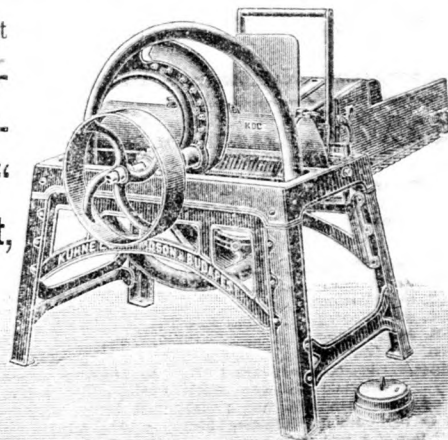
Magyar királyi erdőhivatal

	FIZESSÜNK ELŐ A	
	KÖZTELEK	
	OLCSÓ KÖNYVTÁR	
czimü mezőgazdasági ismereteket népszerűsítő havi füzetes vállalatra.		
	Előfizetési díj egy évre (12 füzet) 5 korona.	
	Részletes prospektussal kívánatra	
	INGYEN	
szolgál az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület könyvkiadóvállalata, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. ("Patria" r.-t.)		

„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállit szecskavágó gépeket, répa-vágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket, „Tornadó“ kukoricz aszár-tépőket, morzsolókat, tejgazdasági felszereléseket, teljes takarmánykamra-berendezéseket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen, Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukciókra

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen **július** és **október** hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjúküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával

Tartalékok

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Biztosítéki alap:	Alapítványok 1900.
---	---	1.970.49. kor.
---	---	64.700.18 kor.
Összesen	---	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	---	90.349.--- kor.
1902. évi fölösleg	---	59.782.23 kor.
1903. évi fölösleg	---	108.331.74 kor.
1904. évi fölösleg	---	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	---	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	---	89.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle mértékek szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéseleget 61 úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéseleget közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% elegendményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatótag.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelés-ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

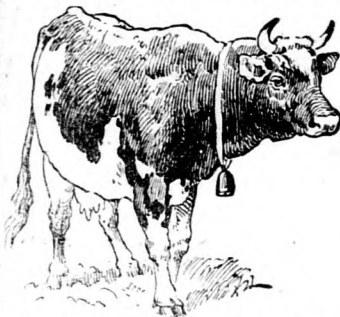
Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

1900. évi párisi világiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Egy doboz ára 70 fillér.

Több mint 50 éve használatban van a legtöbb istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására és a tejelékenység fokozására.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Budapest, VI., Király utca 12. és Andrássy-út 26. szá u.

**ALFA-SEPARATOR
RÉSZV.-TÁRSASÁG**

BUDAPESTEN, V., LOMB-UTCA 11. SZÁM.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtekélyesebb fölözgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.